

EDITORIAL

Batuan ang nagalala nga pasismo batuk sa pumuluyong Pilipino

Kasubong sang mga ido buang ang mga armado nga pwersa sang estado sa wala sang untat nga pagpamintas sa pumuluyong Pilipino sa idalom sang ilabi ka brutal nga terorismo sang rehimen US-Marcos. Labaw nga nangin mapintas ang gyera nga ini sa desperasyon nga pahipuson kag lupugon ang nagkalin-lain nga porma sang pagbato sang pumuluyo agud hatagan dalan ang ilabi pa kalala nga porma sang pagpamigos, pagpanghimulos kag pagpangawat.

Sa kaumhan man ukon sa kasyudaran, padayon ang pasista nga pagpanghalit sang mga tinawo sang Armed Forces of the Philippines (AFP) kag sang Philippine National Police (PNP). Indi man deklarado, nagaluntad subong ang laye militar sa Pilipinas. Nagahari-harian ang AFP kag PNP kag nagapangibabaw ang terorismo sang estado sa bug-os nga pungsod.

Masobra isa ka gatos ka batalyon sang mga suldado ang nakatag sa kaumhan, ilabi na sa mga barangay nga may paghimakas ang masang mangunguma para sa matuod nga reporma sa duta. Kabahin sa mga operasyon nga ini ang paghamlet sa mga barangay, pagkontrol sa gwa-sulod sang mga tawo, pagharang sang pagkaon kag iban pa.

Ginakonsentran sang AFP ang mga lugar nga may nagatindog ukon plano nga pasangkaron nga mga minahan, plantasyon ukon proyektong pang-imprastruktura nga ginapanag-iyahan sang dumuluong kapitalista ukon ginapondohan sang dumuluong nga pautang. Ginagamit subong nga padron ang peke nga "Peace Economy" nga programa ni Sara Duterte sa Paquibato district, Davao City kung sa diin gindumog sang bina-

talyon ka armado nga pasista ang mga komunidad agud pungan ang paghimakas sang masa, anggaon sila sang mga pakita-tawo nga mga programa nga "palangabuhian" samtang ginagawan sila sang duta sang mga plantasyon sang saging, kape, oil palm kag iban pa.

Target sang pagpamig-ot sang mga operasyon militar sang AFP ang mga lider kag aktibista nga mangunguma. Bisan nga wala sang pamatuod, ginapasibangdan sila nga nagasuporta sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) agud hatagan rason ang paggamit sang armado nga pagpangsumpo batuk sa mga sibilyan. Indi magnubo sa 86 na ang nabiktima sang pagpatay, kabahin ang apat ka bata, sugod sang nagpungko si Marcos, kabahin ang walo ka mangunguma nga ginpatay sa Negros sini lang Mayo 21-27.

Dugang sa sunud-sunod nga kaso

sang pagpatay ang pagpang-ipit, pagabdak kag pagtortur sa mga mangunguma, pagkidnap sa mga bata kag lapsag (pareho ni Baby Rhea kag Baby Marx), pagkontrol sa pamilya sang mga ginasuspetsahan nga rebolusyonaryo, kag iban pa ka mahigko nga taktika sa idalom sang kampanya sang AFP nga "pagpasurrender" sa mga sibilyan, nga direktang paglapas sa mga tawhanon nga kinamatarung kag mangin sa mga ligal nga proseso nga gintalana sang reaksyunaryo nga laye.

Sa kasyudaran, padayon ang pagpang-ipit sa mga progresibo kag demokratiko nga unyon, asosasyon sang mga mala-proletaryado kag imol, mga organisasyon sang pamatan-on, manunudlo, kababainhan, mamumugon sa ikaayong lawas kag iban pa. Kasubong man sa kaumhan, ang mga ini ang wala sang pamatuod nga ginapasibangdan sang AFP nga nagasuporta sa armadong rebolusyon. Ang mga pabrika, komunidad, kampus,

mangin ang mga kumbuyahan ang gina-atake sang mga suldado kag pulis sa katuyuan nga panilagan kag pahu-gon ang pumuluyo.

Sa kaumhan man ukon kasyuda-ran, ginapanas sang AFP ang kinalain sang mga kombatant sa mga sibilyan agud hatagan sang kabangdanan ang armado nga pagpamig-ot sa mga akti-bista kag paggamit sang armado nga kapintas sa pagsumpo sa mga demok-ratiko nga kinamatarung. Ang mga li-der kag aktibo nga katapuan sang mga organisasyon, pati na ang ila nga mga pamilya, ang ginapanilagan, ginapig-ot kag pilit nga “ginapasurender” bi-san pa wala man sila sang ginapanga-tubang nga kaso.

nagadamo subong ang mga kaso sang desaparesido- kadam-an mga aktibista, organisador ukon lider masa nga iligal nga gin-abdak sang mga ar-mado nga ahente sang estado. Likom sila nga ginapriso kag ginapaidalom sa grabe nga tortyur—pareho pisikal kag mental—agud nga isungka nila ang ila nga prinsipyo sa pag-alagad sa pumu-luyo kag bali-on ang ila nga desisyon nga makigbato para sa demokrasya kag kahilwayan. Ang mga nahaylo ang ginapagwa nga “nagsungka”. Sam-tang, ang mga nagapabilin nga nagapanindugan ang ginapatay—ka-subong sang pag-abdak kag pagpatay kasan-o lang sa mga konsultant sang

NDFP sa Negros kag Bohol—ukon ila na lang nga ginadula.

Ang salsalon nga kamot nga pag-hari ni Marcos ang nagapadron sa paghari militar sang amay niya nga diktador sadtong 1972-1986. Todo-todo ang pagsuporta kag pagtulod sang imperyalismong US sa pasista nga paghari ni Marcos sa porma sang pagbubo sang mga armas kag ayuda militar, sandig sa pang-ekonomiya kag pampulitika nga interes sang US sa pungsod kag sa rehiyon Asia-Pacific.

Ang pagpanglusob sang mga pa-sista nga suldado kag pulis sa mando ni Marcos ang nagserbe sa pagpabilin sang mapamigos kag mapanghimusla-non nga sistemang pangkatilingban, pagpasangkad sang pang-ekonomiya nga interes sang mga agalon mayduta, dalagko nga kumprador burgesya kag kahimbon nga dumuluong kapitalista, kag pagpangapin sa dunot kag lapna-gon-nga-korapsyon nga paghari sang pamilya Marcos. Samtang nagapaka-busog sa pagpamanggad sa poder si Marcos, mga alipures nga dalagko nga burukrata kapitalista kag ginapaburan nga negosyante, wala sang katapusan naman ang pag-antus sang masang mamumugon, mangunguma kag iban pa nga anakbalhas, amo man ang mga petiburges nga gagmay nga empleya-do, estudyante kag iban pa nga pigos nga sektor.

Dapat nga hugot nga mangapin ang pumuluyong Pilipino kag bug-os nga batuan ang wala-untat nga pag-pamintas sang mga ido-buang nga ar-madong tinawo sang pasistang rehi-men US-Marcos. Kinahanglan mas la-bi pa nga pabaskugon ang ila nga or-ganisadong kubay kag pabakuron ang determinasyon nga ipakigbato ang ila nga demokratiko nga kinamatarung batuk sa paghari militar kag pagpa-lapnag sang terorismo sang estado. Dapat nga wala sang kakapoy nga idokumento kag ibuyagyag ang mga kaso sang paglapas sa tawhanon nga kinamatarung kag internasyunal nga makitawhanon nga laye kag ang mga kabutigan sang AFP agud hinabunan ang ila mga krimen. Pabaskugon ang singgit nga Katarungan! para sa ta-nan nga biktima sang pasista nga pagpamatay kag pagpang-abuso sang suldado kag pulis ni Marcos. Tukuron kag ilabi nga pabaskugon sa sulod kag sa gwa sang pungsod ang mga sentro para sa pagpangapin sa tawhanon nga kinamatarung.

Ang wala untat nga teroristang pagpanglusob sang mga armadong ti-nawo sang estado ang ilabi nga ma-gagatong sa kaakig sang pumuluyong Pilipino sa papet, pasista kag paantus nga rehimen Marcos. Sa kaumhan kag kasyudaran, padayon nga natulod ang masa nga mag-intra sa hangaway sang pumuluyo bilang solo nga pa-maagi nila sa pagpangapin sa ila nga kaugalingon.

Dapat nga ilabi pasangkaron kag pabaskugon ang BHB kag ilabi pa nga pabaskugon ang armado nga paghi-makas agud nga pangapinan ang ka-buhi kag palangabuhian sang masa. Ilunsar ang mga taktikal nga opensiba agud silotan ang kriminal nga mga suldado kag pulis nga yara sa likod sang mga pagpamatay kag iban pa nga pagpaghalit sa masa. Dapat nga agawon ang mga armas sang pasista agud armasang ang nagadamo nga pu-muluyo nga gusto magbato, ilabi nga pabaskugon ang hangaway sang pu-muluyo, kag isulong ang rebolusyo-naryo nga paghimakas sang pumuluyo para sa paghilway sa katilingban kag matuod nga pungsodnon nga kahil-wayan.

 <p>Tuig LIV No. 11 Hunyo 7, 2023</p> <hr/> <p>Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.</p>	<h2 style="text-align: center;">Kaundan</h2> <p>Editorial: Batuan ang nagalala nga pasismo batuk sa pumuluyong Pilipino 1 Pagpanghalit sang AFP 3 Mapangwasak nga epekto sang pagpamomba 4 Mamumugon nga may ikabato 5 Ibalik sa trabaho ang Wyeth-Nestlé 145! 6 Mga protesta 6 Sa mubong pagkasulti 7 Pag-antus sa pribatisado nga kuryente 8 Matrikula sa kolehiyo, nagataas 9 G7, pagpanulsol sang gyera sa Asia-Pacific 10 2 tropa sang 91st IB, napatay sa isnayping 10</p>
<p>Ang Ang Bayan ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Plipinas</p>	
 ang.bayan@cpp.ph	 @angbayan_1969

Pagpanghalit sang AFP: 25 ka biktima sa 2 ka semana

Napulo ang ginpatay, 13 ang iligal nga gin-aresto kag duha ang gin-abdak sa sulod lang sang duha ka semana nga pagpanghalit sang Armed Forces of the Philippines (AFP). Siyam sa ginpatay ang mangunguma kag isa ang pilason nga Pulang hangaway.

Sa Camarines Norte, gingapos kag gintortur antes ginpatay sang 9th IB si Romeo Agua, 42, nga residente sang Barangay San Jose, Panganiban sadtong Mayo 15. Si Agua ang ika-16 nga biktima sang pagpamatay sa Bicol halin sang nagpungko sa pwesto si Ferdinand Marcos Jr.

Sa Negros Oriental, ginlusob kag gin-istraping sang 16th Scout Ranger Company ang balay sang pamilya Babor sa Amumuyong, Barangay Trinidad, Guihulngan City sadtong Mayo 20. Pilason diri si Antonio Babor, 77, kag ang bata niya nga si Jurielen Babor, 27. Imbes nga bulngon ukon dalon sa ospital, ginpatay pa gid ini sang mga suldado.

Sa sina man nga adlaw, ginlusob kag ginpaulanan sang bala sang 62nd IB ang balay sang pamilya Ramirez sa Sityo Napiluan, Barangay Quintin Remo, Moises Padilla sa Negros Occidental. Pilason sa insidente ang Pulang hangaway nga si Alvin Bayno (Ka Dagger). Imbes nga dapatan sang pasiuna nga pagbulong, hungod siya nga ginpatay sang mga suldado. Kadungan man sini ginpatay ang mga sibilyan nga sila Evelyn Meren, Julieven Ramirez- mag-asawa nga tag-iya sang balay kag ila silingan nga si Ruben Obidas.

Isa pa ka sibilyan ang ginpatay sang 15th IB sadtong Mayo 21 sa Sityo Bajay, Barangay Caliling, Cauayan. Padulong ang mangunguma nga si Gusting Mapos sa iya nga ulumhan sang nasugata kag gintiro siya sang mga suldado takna alas-3:30 sang hapon.

Pila ka adlaw matapos sini, gindakop sang 15th IB si Jonel Bayno, 27, kag residente sang Barangay Manlucahoc, Sipalay City. nakita na lang ang iya nga bangkay sa Crossing Tan-

duay, Barangay Camindangan sadtong Mayo 25. Gindakop man sang militar si Rogelio Lacton, residente sang Barangay Camindangan. nasapwan nga patay sa Sityo Sadlum sa nasambit nga barangay sadtong Mayo 27.

Sugod sadtong Abril 23 ginlunsar sang 15th IB ang napokus nga operasyon militar sa Cauayan kag Sipalay City. Ginsakop sang mga operasyon ang indi magnubo sa 46 ka sityo sa pito ka barangay sa banwa sang Cauayan, samtang ginabaluskay sini ang pito ka sityo sa Barangay Camindangan, Sipalay City.

Pag-aresto. Ginsulong sang gintingob nga pwersa sang pulis ang balay ni Adolfo Salas Sr sa Purok 5, barangay Tubod, Candijay, Bohol sadtong Mayo 25. Ginbaluskay ang iya nga balay sa pamatbat sang isa ka search warrant kag ginpagwa nga nakuhaan sang kalibre .45 nga pistola kag isa ka kalibre .38, madamo nga bala kag isa ka Granada. Katapo nga tigtukod si Salas sang pamprubinsya nga sanga sang Kilusang Magbubukid ng Pilipinas nga Hugpong sa mga mag-uumang Bol-anon (HUMABOL-KMP).

Sadtong Mayo 14, iligal nga gindakop sang 11th IB ang bag-o-nagbata nga si Miralyn Fortunado kag bana niya nga si Rani Casilao sa Barangay Talalak, Santa Catalina, Negros Oriental. Gindala sila sa hedkwarters sang 11th IB sa Barangay Salag, Siaton. Didto, ginpilit si Casilao nga “magkigbinuligay” kag magserbe nga giya sa operasyon kombatan sang militar.

Detensyon. Napulo ka residente, kabahin ang mga bata kag tigulang, sang Sityo Undol, Barangay Talalak,

Santa Catalina, Negros Oriental ang iligal nga gindetine sadtong Mayo 17. Ginbawalan sila nga mag-gwa, magobra sa ila nga ulumhan kag mag-atipan sang ila mga kasapatan. Bag-o sini, nagpaulan sang bala ang mga suldado sa lugar. Ginpaupok sang mga suldado ang ila nga kaakig sa mga sibilyan matapos nga napatay ang duha ka suldado sadtong Mayo 16 sa isa ka mis-engkwentro sa tunga nila kag mga pulis sa nasambit nga barangay.

Pag-abdak. Gin-abdak sang mga elemento sang 501st IBde sang AFP sila Cedrick Casaño kag Patricia Nicole Cierva, mga organisador sang mangunguma kag pamatan-on, sa Barangay Cabiraoan, Gonzaga, Cagayan sadtong Mayo 18. Matapos ang masobra tunga sa bulan sang sekreto nga detensyon kag sikolohikal nga tortur, ginpresenta sila nga mga “nagsurender nga hangaway” sadtong Hunyo 2 sa Barangay Bangag, Lal-lo.

Si Cierva ang daan nga lider-estudyante sa University of the Philippines-Manila kag daan nga upisyal sang mga konseho sang tumuluon sa bugos nga UP system. Si Casaño ang daan nga estudyante sang Polytechnic University of the Philippines. AB

Mapangwasak nga epekto sang pagpamomba sang AFP sa kinaiyahan kag mga komunidad

Indi malipod ang mapangwasak nga epekto sang wala untat nga pagpamomba kag pagpanganyon sang Armed Forces of the Philippines sa kinaiyahan kag mga sibilyan nga komunidad.

Kabahin diri ang pisikal nga kahalitan sa palibot, mga pagbag-o sa kadutaan kag pagkaguba sang *habitat* ukon pagpangabuhì sang *wildlife*, polusyon sa hangin kag tubig, gahod, pagdugang sa *greenhouse gas emissions* nga kabangdanan sang pag-init sang planeta. Pagkawasak naman sang mga puluy-an, ulumhan, kag peligro sa kabuhì ang pila sa ginahatag sini sa sibilyan nga komunidad kag matawo nga lugar. Ginatulod sini ang pagbakwit sang mga residente sa ila nga mga komunidad kag padulong sa mga nagaginutok kag wala kasiguraduhan nga mga sentro sang ebakwasyon.

Sa isa ka porum nga ginpangunahan sang grupong Kalikasan People's Network for the Environment (Kalikasan PNE) sadtong Mayo 24, gintalakay sang mga aktibistang pangkinaiyahan ang mga partikular nga epekto sini sa pila ka yabi nga biodiversity area sa pungsod.

Sa pahayag sang grupo, indi magnubo sa pito ka nagapanguna nga *biodiversity area* kag mga reserba nga kalasangan ang ginabutang sa peligro sang pagpamomba kag pagpanganyon sang AFP halin Hunyo 2022 tubtob subong. Sa kabilugan, indi magnubo sa 62 ka endemic species kag masobra tunga sa milyon ektarya sang yabi nga biodiversity area ang apektado sa sini nga mga panahon. Sakop sang report

sang grupo ang mga bukid kag kalasangan sang Bukidnon, Cagayan, Kalilinga, Occidental Mindoro, Oriental Mindoro, Negros Occidental kag Negros Oriental.

Dugang diri ang paghulog sang AFP sang duha ka bomba gamit ang isa ka drone sa Mt. Katarugan sa Barangay Lobo, Cantilan, Surigao del Sur sadtong Mayo 11. Sa lugar nga ini masapwan ang lasang nga Cabitoonan, nga naga-unod sang indi magnubo sa 23 ka species sang *endangered* nga kahoy.

Gintalakay man sa porum ang kahalitan nga dala sang pagpamomba kag pagpanganyon nga ginapatigayon sa mga war game sa tunga sang US kag Pilipinas. Sa una nga katunga sang tuig, tatlo ka war game na ang ginlunsar sa soberano nga teritoryo sang Pilipinas nga nagtigayon sang *live-fire exercises* ukon pagpalupok sang nagkalain-lain klase sang bomba nga nagabutang sa katalagman sa ekosistem sa kalasangan kag kadagatan. Kabahin diri ang Balikatan *exercises* sadtong Abril 11-18, nga ginsundan sang Kasangga *exercises* upod ang Austrilia kag sang bag-o lang nagsugod nga naval drills sa Bataan upod ang US kag Japan.

Indi makay-o nga kahalitan

Halin 2017 tubtob 2022, naglab-ot sa masobra 591 ang ginhulog nga

bomba sang AFP, 589 bomba halin sa pagpanganyon kag 74 rounds sang pagpang-istraping. Nasulat ang mga insidente sa mga bukid kag kalasangan sang Bukidnon, Cagayan, Kalinga, Samar, Panay kag sa mga prubinsya sang Mindoro, Negros, Surigao, Agusan, Davao, Cotabato, Lanao kag Maguindanao. Madamo sa mga insidente nga ini ang wala napahibalo sa publiko. Sa pila ka gin-ako sang AFP, ginlaragway ang mga pagpamomba bilang "close air support" sa diin mas masami nga naga-una ang mga ini sa ila mga tropa sa duta.

Isa sa mga kaso ang mapangwasak nga pagpamomba sa Saldab Complex sadtong Nobyembre 2, 2021, kung sa diin naglapta ang kalayo sa babaw sang isa ka bukid sa Gabunan, Barangay Dumalaguing, Impasug-ong, Bukidnon. Ang kalasangan diri ang sang madugay na nga ginpadeklarar nga protektado tungod malapit ini sang protektado nga Mt. Kitanglad Range. Nagserbe ini nga kasugpon nga habitat sang endemic nga species sang mga pispis, kabahin na ang Philippine eagle.

Sa Panay, nagbilin sang dalagko nga buho ang bomba nga ginhulog sang militar sadtong Disyembre 2021. Ang mga buho sa duta nga lapit sa mga ulumhan ang may kalaparon nga 20 ka tapak kag kadalumon nga 15 ka tapak. Nagtuga sang troma ang pagpamomba nga gindungan sang pagpanganyon.

Pinakabrutal kag pinakasangkad nga kampanya sang pagpamomba ang pag-atake sang AFP sa Marawi City sadtong 2017. Masobra 1,000 katawo ang nabalita nga napatay, kag ginabulubanta nga nagalab-ot sa ₱17 bilyon ang balor sang naguba nga propyedad kag imprastruktura. Tubtob subong, wala sa gihapon nakapauli ang masobra 80,300 katawo ukon 16,070 pamilya nga nagaginutok sa mga evacuation center. Ginabulubanta nga naglab-ot sa ₱5 bilyon ang gin-usikan sang gubyerno para dugmukon arsyudad.

Mamumugon nga may ikabato:

Pagpangapin sa unyon kontra pagwasak sa Wyeth

Sa 64 ka tuig nga pagluntad sang unyon sa Wyeth, nagkalain-lain nga padihot ang ginhimo sang kapitalista agud bawion ang nadaug na nga mga benepisyo sang mga mamumugon. nangin isa sa modelo ang Wyeth Philippines Progressive Workers' Union (WPPWU) sa mga mamumugon sa pungsod tungod sa nalab-ot sang ila pagpakigbato para sa dugang-sweldo, benepisyo kag regularisasyon. Sa kamatuoran, bag-o ang pagpangkakas sa 140 ka mamumugon sadtong Mayo 18, naduso pa sini nga himuon regular ang 30 ka kontraktwal nga mamumugon.

Suno kay Debie Faigmani, pangulohan sang WPPWU, ma-

dugay na nga naglanog ang balita nga may mahitabo nga pagpangkakas sa ulubrahan amo nga naghango sila sa pakigsinapol sa kumpanya. Wala sila gin-atubang sang tigdumalahan kag sa baylo, ginsira ang ulubrahan sadtong Mayo 15-17 para kuno sa "extensive cleaning." Sang nagsulod sila sadtong Mayo 18, ginbalabagan sila sa entrada, wala ginpasulod, kag gin-estorya na lang sang ginpilit sang unyon nga atubangon sila. Diri na lang ginpahibalo sang tigdumalahan ang pagkakas sa 140 ka mamumugon. Sa mga ini, 125 ang *rank-and-file* (kabahin ang 10 ka upisyal sang unyon), 14 ang supervisor kag isa ka manedyer.

Pagbakal sang Nestle kag serye sang mga ilegal nga pagpangkakas

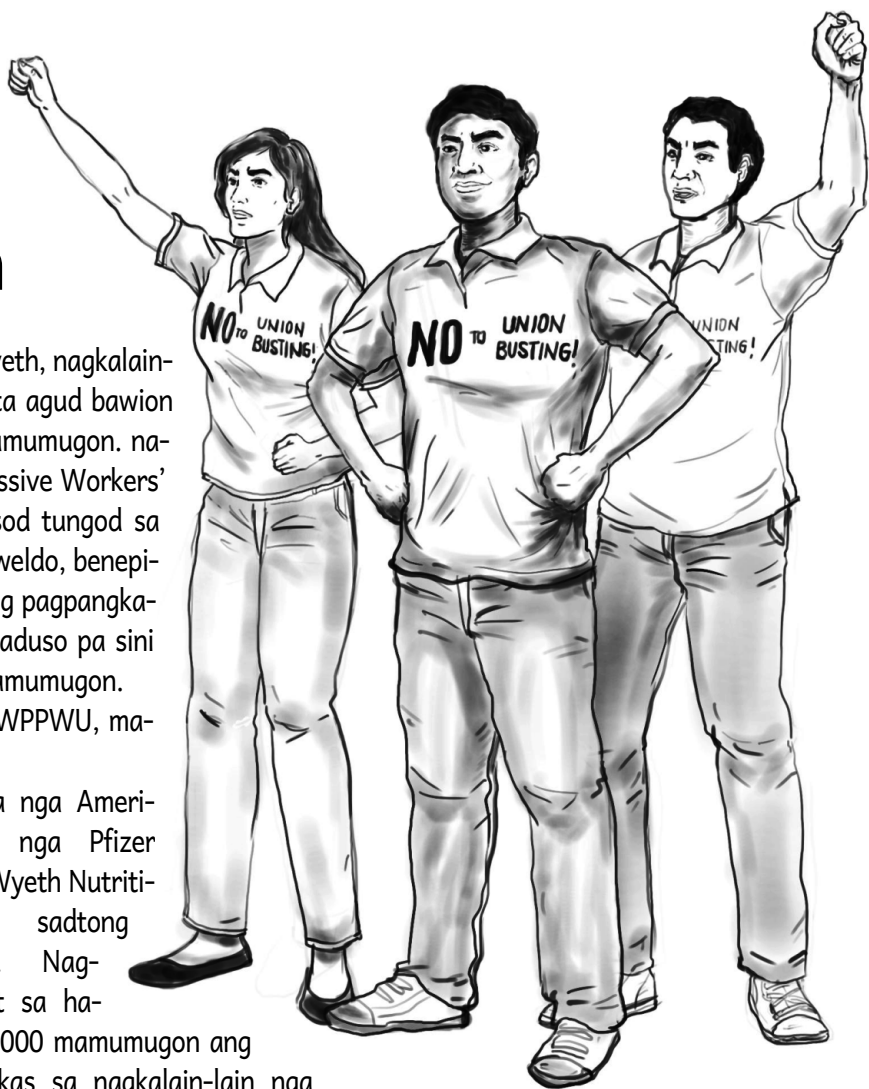
Ang Wyeth Nutrition Inc. Philippines ang isa ka kumpanya nga nagahimo sang gatas panglapsag kag bata pareho sang Bonakid, Promil, Bonamil kag S26. Nagsugod ang Wyeth Philippines sadtong 1964 sa Makati City bilang una nga plantang panggatas sa Pilipinas. Pag-abot sang 1992, ginbalhin ang pabrika sini sa Canlubang, Laguna para mamaksimisa sang kapitalista ang patakaran pareho sang kontraktwalisasyon nga ginhan-ay sang Herrera Law kag Wage Rationalization nga nagtalana sang mas manubo nga minimum nga sweldo sa Region IV.

Nahitabo ang lapnagon nga pagpangkakas sang ginbakal sang kum-

panya nga Amerikano nga Pfizer ang Wyeth Nutrition sadtong 2009. Naglab-ot sa halos 7,000 mamumugon ang ginkakas sa nagkalain-lain nga pabrika sang Pfizer kag Wyeth sa bug-os nga kalibutan. Ginsugata ini sang masobra 20 ka piket protesta sang WPPWU para masiguro ang pagpabilin sang mga mamumugon sa kumpanya kag pangapinan ang nauna na nga mga kadalagan sang unyon.

Tuig 2012, ginbakal sang Nestle sa Pfizer ang bug-os nga Nutrition Division sini sa bili nga \$11.85 bilyon. Ginbantug ini nga pinakadako nga pagbakal sang Nestle sa isa ka kumpanya sa kasaysayan sini. Sa pagbakal sini sa kumpanya, naangkon sang Nestle ang 85% nga bahin sang merkado sa gatas pambata nga uyat sang Wyeth. Sa China, halimbawa, 4% lang ang bahin sang Nestle sa baligyaanay sang gatas panglapsag kumpara sa 8% nga bahin sang Pfizer. Ikaduha subong ang China sa pinakadako nga merkado sang Nestle sa bug-os nga kalibutan, kag pampito naman ang Pilipinas.

Sa tunga sang krisis sa ekonomiya tungod sa lapnagon nga lockdown, napabilin sa gihapon bilang isa sa pinakadalagko nga korporasyon ang Nestle sa Pilipinas sadtong 2021. May yara ini sang ₱134.2 bilyon nga pang-

kabilugan nga rebenyu kag ₱133.9 bilyon neto nga ganar. Nagadako pa ang kita sini sadtong 2022 padulong ₱164.4 bilyon.

Pagpangkakas bilang padihot sa pagbungkag sa unyon

Ikatatlo na ang pagpangkakas nga nahitabo sadtong Mayo 18 sa dalagko nga pagpangkakas nga ginpangatubang sang mga mamumugon halin sang nabakal sang Nestle ang kumpanya. Sadtong 2014, ginkakas ang 87 mamumugon nga kontraktwal bisan yara sa abereyds nga walo ka tuig na sila nga nagatrabaho sa kumpanya. Sadtong 2021, 21 ka regular nga mamumugon naman ang ginkakas sang kumpanya.

"Kilala na namon ang Nestle na nagalapas sa mga laye sa pamugon, wala nagatuman sa mga kasugtanang kag CBA, mapintas nagabungkag sang mga welga, kag nagapatay sang lider-mamumugon. binilyon ang kita sini kada tuig, pero tungod sa pagkahakog handa sila nga magperwisyo sang ginatos ka mamumugon kag ila nga mga pamilya," pahayag ni Bong

Sundan sa pahina 6

Ibalik sa trabaho ang Wyeth-Nestlé 145!

SUNUD-SUNOD NGA PAGHULAG kag aktibidad ang ginpatigayon sang mga mamumugon sang Wyeth-Nestle kag ila mga tagasuporta agud iduso ang pagpabalik sang 140 ka mamumugon nga iligal nga ginkakas sang kumpanya sadtong Mayo 18 kag lima ka iban pa ka mamumugon nga una na nga ginkakas.

Nagprotesta sadtong Mayo 30 ang mga miyembro sang Wyeth Philippines Progressive Workers' Union (WPPWU) sa atubang sang Nestle Cabuyao Factory bag-o nagpadulong sa Halang, Calamba, Laguna para sa hearing sang National Conciliation and Mediation Board sang Calabarzon. Gintuon ang hublag sa ikatatlo nga *hearing* sa “notice of strike” nga ginpasaka sang unyon. Upod nila sa hublag ang mga grupo sang pamatan-on, tawong simbahan, iban nga unyon kag mamumugon, pederasyon, sentrong unyon, migrante kag artista. Upod sa ila nga panawagan ang pagpabalik sa trabaho sang mga mamumugon nga una na nga nakakas sadtong Abril.

Samtang, ginpasa sang Makabayan Bloc ang House Resolution 1067 sadtong Mayo 31 sa kongreso. Katuyuan sini nga imbestigahan ang di makatarunganon nga “cost cutting kag restructuring strategy” nga ginagamit sang Netle para hatagan sang rason ang lapnagon nga pagpangkakas.

Nag-ani ang unyon sa Wyeth sang suporta kag pakig-unong sa mga kapareho sini nga unyon sang Nestle sa Cagayan de Oro City kag Lipa City, Batangas. Sadtong Mayo 26, nagsulat ang mga unyon nga ini sa Nestle agud iduso ang pagpabalik sa trabaho sang kasubong nila nga mga mamumugon. Ginduso nila sa tigdumalahan sa Canlubang nga ipatuman ang ginapabugal sang kumpanya nga patakaran sang bukas nga angtanay kag dayalogo para pangapinan ang mga kinamatarung sang nagatrabaho diri.

Halin sa pahina 5

Labog, tigpangulohan sang Kilusang Mayo Uno.

Bantog ang Nestle sa bug-os nga kalibutan sa mga paglapas sa mga kinamatarung sang mamumugon. Sa kamatuoran, duha ka lider-union na ang ginpatay sang Nestle sa pungsod kag madamo pa sang iban sa South America.

Athag sa mga mamumugon nga ang katuyuan sang mga iligal nga pagpangkakas amo nga mabungkag ang unyon. Suno kay Romy, isa sa mga nakakas nga upisyal sang unyon sadtong 2021: “Isa ina ka dako nga ti-kang tungod gusto nila nga padakuon ang ganansya. Kung mag-gamay ang isip sang mga regular kag buslan sang kontraktwal, buot hambalon, mas dako ang ganansyahon sang kumpanya tungod mas gamay ang sweldo sang mga kontraktwal kumpara sa mga regular.”

(Sa inisyal nga pagtanya sang mga mamumugon sadtong 2019, bisan pa malayo nga mas taas ang ginaweldo sang mga mamumugon sa Wyeth sa minimum *wage* sa Region 4-

A, nagalab-ot pa man sang 800% ang tantos sang pagpanghimulos sa ila. Ang ginabaton nila nga inadlaw nga sweldo ang katumbas lang sang isa ka oras kag anom ka minuto nga pagtrabaho sa ulubrahan. Ang balor sang kadamuon sang produkto nga nahuman nila sa nabilin nga anom ka oras kag 54 ka minuto ang ganar na sang Wyeth-Nestle.)

Mahinungdanon nga pakig-away

Para sa WPPWU, posibilidad nga ginahimo lang sila nga modelo sang mga kapitalista para sa mas grabe pa nga atake sa kahublagaan sang mga mamumugon. Amo nga mahinungdanon ini nga pakig-away tungod labaw sa palangabuhian sang ila pamilya away man nila ini para sa ila mga kapareho nga mamumugon.

Dugang pa ni Faigmani, “indi na kami nila mapahog sa pagkakas sa amon sa obra, subong nga ginkakas kami nila sa obra, ilabi nga wala na kami sang iban nga pwede himuon kundi ipakigbato ang amon kinamatarung.”

Ibasura ang MIF. Sadtong Mayo 31, ginsabat paagi sa protesta sang mga progresibo nga grupo, sa pagpanguna sang Bagong Alyansang Makabayan ang pagratsada sang Maharlika Investment Fund sa senado. Ginpatigayon nila ang protesta sa atubang sang Bangko Sentral sang Pilipinas sa Maynila agud pamalabagan ang paggamit sang ginpangabudlayan nga pensyon kag kontribusyon sang mga mamumugon kag empleyado sa makaduluda nga MIF.

Natalana nga welga sa Paperland. Naghan-ay sang notice of strike (NoS) ang mga mamumugon sang Paperland Inc sadtong Mayo 26 matapos ma-deadlock ang negosasyon para sa collective bargaining agreement (CBA) sini para sa tuig 2022-2025. Nagdesisyon nga magwelga ang mga mamumugon matapos likawan sang tigdumalahan ang tanan nga ginapangayo nga dugang nga probisyon sa ekonomiya kag pulitika sa ginadihon nga CBA.

Batuk sa kwari sa Silay. Nagpiket ang mga mangunguma sang Silay City sadtong Mayo 19 sa atubang sang Provincial Environment Management Office (PEMO) sa Bacolod City agud ipanawagan ang pagpa-untat sa mga operasyon kwari sa ila nga syudad. Nakigdayalogo man sila sa mga upisyal sang PEMO nga nagpasalig nga bisitahon kag imbestigaran sini ang kwari.

Ungka, imbestigaran. Nagpiket sadtong Mayo 24 sa atubang sang Ungka Flyover ang nagkalain-lain nga progresibong grupo sa pagpanguna sang Bayan-Panay upod ang mga mamumugon, sektor sang transportasyon, mga tawong simbahan, kag mga propesyunal agud ipanawagan ang imbestigasyon kag pagpasabat sa likod sang palpak kag makaduluda nga konstruksyon sang kalsada.

770

ka mangunguma sang tubo sa Batangas ang nakabaton sang pasiuna nga **₱10,000** nga ayuda halin sa DSWD matapos ginduso ni Rep. Arlene Brosas sang Gabriela Women's Party kag liderato sang Kongreso.

Kabahin sila sa nawad-an sang palangabuhian tuga sang pagsira sang asukarera sang CADPI.

₱1.11 T

ang **nadugang sa utang** sang Pilipinas sa una nga tuig sang rehimen Marcos Jr.

Sa subong yara na sa **₱13.91 trilyon** ang kabilugan nga utang sang pungsod.

700

empleyado sang **Duty Free Philippines** ang pagasipaon tungod sa iskema nga "right-sizing" sang estado..

Sandig sa mga mamumugon, nagahana ang pribatisasyon sang kumpanya.

104,117

kadamuon sang mga residente nga apektado sang pag-agi sang **Bagyong Betty** sa Pilipinas sadtong Mayo 31.

Ginkuhaan: *NDRRMC*

\$100 milyon

pautang sang **World Bank** para buksan ang **26 ka dutang tumandok** sa Mindanao sa pagpanghugakom sang mga dumuluong kag lokal nga mga kumpanya sa ngalan sang kauswagan.

50 MILYON

katawo ang pwersahan nga ginapatrabaho kag ginakabig nga mga "moderno nga ulipon."

Masobra katunga sa ila ang masapwan sa 20 ka pinakamanggaranon nga pungsod.

Ginkuhaann: *Walk Free Foundation*

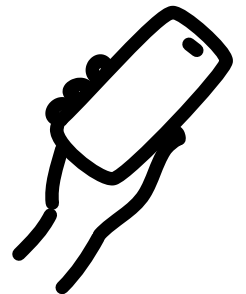

₱13.8 bilyon

ginwaldas sang AFP ang pundo sang pumuluyo para magbakal sang mga helikopter nga **T129B ATAK** nga ginagamit sa wala untat nga pagpang-straping kag pagpang-bomba sa mga sibilyan nga komunidad.

#MaharlikaInvestmentScam

nag-trend sa *social media* sadtong **Mayo 31** samtang ginaratsada sa Senado ang padugi para sa pagdihon sang makaduluda nga **Maharlika Investment Fund**.

Hulyo 1989

ulhi nga may yara sang ginpasaka sa laye nga **dugang-sweldo**.

Natulod sadto ang kongreso nga ipasar sa atubang sang dalagko nga kahublagan sang ginatos ka libo nga mamumugon kag ila mga unyon.

Pag-antus sa pribatisado nga transmisyon sang kuryente

Samtang naga-antus ang pumuluyong Pilipino sa palyado nga serbisyo sang transmisyon sang kuryente sa idalom sang National Grid Corporation of the Philippines (NGCP), nagaganar naman sang dako ang mga upisyal sini.

Sadtong Mayo 8, doble kainit ang naagum sang mga residente sang Metro manila, mga kalapit nga prubinsya kag pila ka bahin sang Visayas sa pila ka oras nga lapnagon nga nagbrownout tungod palpak ang mga grid (sistema sang mga kable kag linya sang kuryente) sang NGCP. Sandig sa kumpanya, nagkulang ang suplay sang kuryente tungod nagpalyar ang lima ka grid sini kag naghinay ang dalagan sang tatlo ka iban pa. Dako nga perwisyo ini sa ginatos ka linibo nga Pilipino. Sa Metro Manila pa lang, appektado ang 300,000 konsumedor.

Kinitaan sa pag-antus sang pumuluyo

Gintukod ang NGCP sadtong 2009 para isapribado ang operasyon, pagmantine kag mga ginapanag-iyahan sang National Transmission Corporation isa ka *government-owned and -controlled corporation*. Kabahin ini sang Electric Power Industry Reform Act (EPIRA) nga ginpasar sadtong 2001.

Ginbaligya sang sadto rehimen Arroyo ang NGCP sa konsorsyum nga ginbug-os sang Monte Oro Grid Resources nga kontrolado subong ni Henry Sy Jr, kag Calaca High Power Corporation nila ni Robert Coyuito Jr. kag Pedro Goza. Ang 40% nga bahin sang NGCP ang ginbakal naman sang State Grid Corporation of China, kumpanya nga ginapanag-iyahan sang gubyerno sang China. Ginhatagan ang NGCP sang 25-ka-tuig nga konsesyon kag 50-ka-tuig nga prangkisa. Nagbayad ang konsorsyum sang \$3.95 bilyon sa estado, nga madasig nga nabawi sa sulod lang sang apat ka tuig. Pag-abot sang 2015, lapaw sa doble sang orihinal nga pamuhunan ang ginganar sang kumpanya.

Sa pagtalakay sa senado, nahi-

bal-an nga naglabot sa ₱286 bilyon ang kita sang NGCP halin sang 2009. Ang ₱208 bilyon sini ang ginhatag sa mga naga-uyat sang bahin sang kumpanya, kag wala ginbalik para pauswagon ang imprastruktura sang transmisyon. Nagdako ang kita sang kumpanya tungod sa mataas nga sukot sini sa serbisyo.

Kasan-o lang, ginbalita sang Energy Regulatory Commission ang pagkadelatar sang 72 ka proyekto sang NGCP para sa pagpauswag sang serbisyo, kabahin ang 33 nga yara sa Luzon, 19 sa Visayas, kag 14 sa Mindanao. Magluwas diri, anom sa 16 nga mga proyekto pang-enerhiya nga gintumod sini bilang may “pungsodnon nga kabilidhon” ang wala natapos sang korporasyon. Sa pihak sini, kabahin na sang nasambit nga mga imprastruktura sa ginakolekta sang NGCP sa “transmission charge” sugod 2020 kag ginasukot sa mga konsumedor.

Pribatisado sa sektor sang kuryente

Isa lang ang transmisyon sa pribatisado nga bahin sang sektor sang kuryente. Sa idalom sang EPIRA, dako nga bahin sang serbisyo sang kuryente, halin produksyon, transmisyon tubtob distribusyon ang uyat sang mga pribado nga negosyo.

Sa sub-sektor sang produksyon sang kuryente, nagapanginbabaw ang kumpanya nga San Miguel Corporation, nga ginapanag-iyahan ni Ramon Ang. Uyat sang kumpanya ang 20.76% sang sub-sektor kasunod ang Aboitiz Power Corporation sang pamilya Aboitiz nga may 17.67% kag FirstGen Power Corporation ni Federico R. Lopez nga may 14.12% kontrol

sa merkado.

Sadtong 2022, nakalista ang San Miguel Global power Holdings Corp, subsidyo sang SMC sa kuryente, sang neto nga kita nga ₱3.1 bilyon. Samtang, narekord sang APC ang 32% nga pagdako sang neto nga kita sini padulong ₱27.5 bilyon.

Dominado naman sang Manila Electric Company (Meralco), ginapanag-iyahan ni Manny V. Pangilinan kag pamilya Lopez, ang sub-sektor sang distribusyon sang kuryente. Sadtong 2022, nagdako sang 21% ang neto nga kita sang kumpanya halin ₱23.5 bilyon padulong ₱28.4 bilyon. Ginakamol sang kumpanya ang halos 6.5 milyon kostomer sa bug-os nga pungsod samtang may yara sang mga pribado nga kumpanya nga nagakontrol sa distribusyon sa iban nga rehiyon.

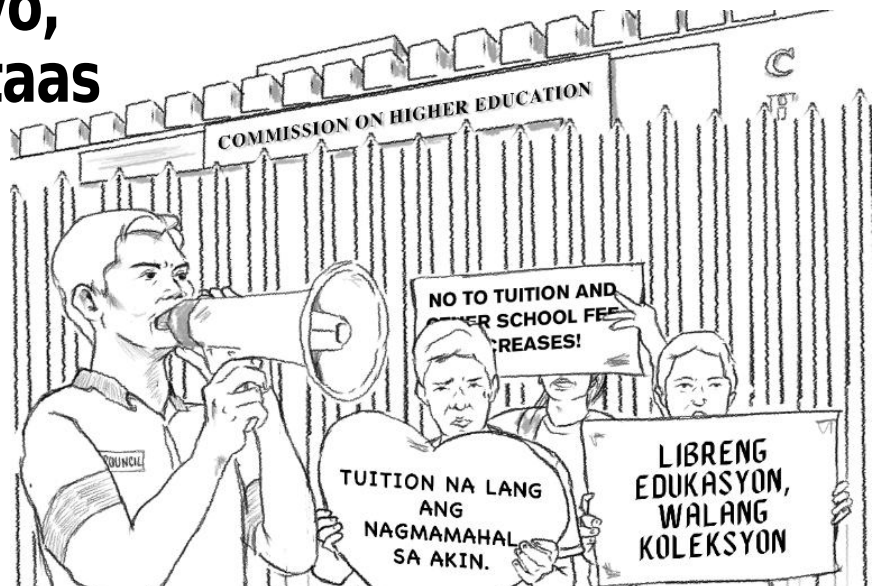
Sang ginpasar ang EPIRA, ginpromisa sini ang paghatag sang barato kag masaligan nga kuryente. Matapos ang sobra duha ka dekada pagkaligad, nagtaas ang sukot kag palpak ang serbisyo sang kuryente.

Kung ikumpara sadtong 2001, nagdako sang halos 200% ang sukot sa kuryente nga ₱5.76 kada kWh padulong ₱11.4929 kada kWh subong nga Mayo 2023. Sa ulihi nga record sadtong Disyembre 2021, Kabahin ang Pilipinas sa pinakamataas ang sukot sa kuryente sa Southeast Asia. Sa datu sadtong 2022, mas mataas man ang sukot diri (\$0.173 kada kWh) kumpara sa pangkalibutanon nga abereyds nga \$0.168 kada kWh.

AB

Matrikula sa kolehiyo, nagataas nga nagataas

Nagalab-ot halin 2% tubtob 10% ang tantosang pagtaas sang matrikula kag iban pa nga balayran (Tuition and Other Fees Increase ukon TOFI) sa mga ginpasaka nga petisyon sang mga pribado nga eskwelahan kag unibersidad sa Commission on Higher Education (CHED) para sa tuig 2023-2024. kung aprubahan, magatungtong ini sa daan na nga mabug-at nga palas-anon sang mga estudyante kag ginikanan.

Yara sa abereyds nga ₱130,000 ang kinahanglanon kada tuig para nga makapa-eskwela sang isa ka estudyante sa kolehiyo. indi makaigo, bisan nga igahin diri, ang bug-os tuig nga kita (₱120,000) sang ordinaryo nga mamumugon nga naga sweldo sang minimum. May mga tantya nga nagalab-ot sa ₱2 milyon ang kinahanglan nga gastuhon para makatapos sa isa ka 4-ka-tuig nga kurso pangkolehiyo sa mayor na nga unibersidad sang pungsod.

Dako nga bahin sang gasto sa edukasyon ang bayad sa matrikula, nga wala sang pugong nga nagataas sa nagligad nga tuig. Sadtong akademiko nga tuig 2017-2018, nagpatuman sang pagtaas sang matrikula sa 262 ka eskwelahan kag nagtaas sang sukot sa iban pa nga balayran sa 235 ka institusyon. Ang abereyds sadto nga tuig ang 6.69% ukong ₱86.68 kada yunit nga pagtaas. Bisang sadtong panahon sang pandemya (2021-2022), 56 ka eskwelahan ang gintugutan sang CHED nga magpataas sang matrikula (ginatantyar nga yara sa 4.74% ukong ₱29.25 kada yunit) kag iban pa nga balayran (10.61% ukong ₱50.51).

Masami nga ginaron sang mga buluthuan sa pagpataas amo ang pangkabilugan nga pagtaas sang presyo sang balaklon kag para sa sweldo sang manunudlo kag iban pa nga empleyado. Apang, ang kamatuoran, ginpataasan ang matrikula kag iban pa nga balayran sa pangalan sang kita.

Sadtong Mayo 30, halimbawa, gindeklara sang Centro Escolar University nga nagsirit sang 64% ang neto nga kita sini halin ₱116 milyon

padulong ₱332 milyon halin sang Pebrero 2022 padulong Pebrero subong nga tuig. Ang ini nga kita ang ginabahin-bahin sang unibersidad sa mga shareholder (may bahin) sini sa porma sang dibidendo. Ginapabugal sang eskwelahan nga ang kita ang halin sa pagtaas sang matrikula kag iban nga balayran, nga nagalab-ot sa ₱120,000 kada semester. nagpetisyon ang CEU sang 4% nga pagtaas sang matrikula para sa 2023.

Nagtaas man sang 55.72% ang neto nga kita sang Far Eastern University sadtong 2022 padulong sa P1.538 bilyon. Sa pihak sini, nagpetisyon ini para sa 4% nga pagtaas sa matrikula para sa tuig 2023. Ang FEU ang ginapamunuan ni Aurelio Montinola III, isa ka negosyante nga anay hepe sang Bank of the Philippine Islands.

tuga sang nagatinaas nga gasto sa edukasyon, ilabi nga nalimita ang akses sang kabataan sa edukasyon. Narekord sang World Bank sadtong 2021 nga sa tagsa ka 10 ka kabataan nga nagasulod sa elementarya, isa lang ang nakatapos sang kolehiyo.

Bilang sabat, nagprotesta ang ginatos ka mga estudyante sadtong Abril 28 sa CHED agud pungan ang pagtaas sang matrikula kag iban pa nga balayran. Sa idalom sang bandera sang Rise for Education (R4E), alyansa sang mga estudyante nga nagahimakas para sa ila nga kinamatarung sa edukasyon, ginpakamalaut nila ang pagkadalok sa ganansya sang mga kapitalisra sa sektor sang edukasyon kag ang CHED bilang "business partner" sang mga ini.

Maas-sukot sa pampubliko nga buluthuan

Sa nagahilapit nga pagtapos sang moratorium sa TOFI sa mga pampubliko nga buluthuan, liwat nga gintugutan sang gubyrerno ang mga state universities and colleges (SUCs) kag local universities and colleges (LUCs) nga magpataas sang sukot. Bout hambalon, magakinahanglan ini sang dugang nga pondo halin sa gubyrerno para masakop ang dugang nga sukot sa mga estudyante sa epekto sang Free Tuition Act.

Tungod nga ginakulang sa pondo ang edukasyon, igatulod sang gubyrerno ang mga pampubliko nga buluthuan sa banas sang pribatisasyon kag pagpatuman sang "income generating schemes" pareho sang socialized tuition kag pagpagamit sang mga duta sini sa pribado nga negosyo. Indi man malayo nga buhinan kag mangin limitado ang pasugtan nga makasulod sa mga pampubliko nga buluthuan agud makaigo sa nagagamay nga badyet.

Ang pagpabaya sang estado sa edukasyon ang nagagatong sa lapnagon nga kaakig sang mga pamatan-on sa bug-os nga pungsod kag nagatulod sa ila sa banas sang ululupod nga paghulag agud pangapihan ang ila kinamatarung sa edukasyon. Nakasentro ang ila kaakig sa rehimen Marcos nga subong nagapanguna nga pugong sa pagsulong sang matuod nga pungsodnon, siyentipiko, kag makamasa nga edukasyon para sa tanan.

G7 sa Hiroshima, pagpanulsol sang gyera sa Asia-Pacific

Ginsugata sang protesta sa pagpanguna sang International People's Front, International League of Peoples' Struggle kag iban pa nga alyado sini nga mga grupo ang nahitabo nga pagsinapol sang mga lider sang mga pungsod sa idalom sang Group of 7 (G7) sadtong Mayo 19 tubtob 20 sa Hiroshima, Japan.

Isa ka porum ang ginlunsar sang mga kontra-imperyalista nga organisasyon sa Kyoto, Japan sadtong Mayo 18. Didto ginbuyagyag ang pagmaniobra sang US kag iban pa nga dalagko nga pungsod para pasingki-on ang gyerang proxy batuk sa Russia kag pamatukan ang ginpadasig nga militarisasyon sang Asia-Pacific agud sulsulan ang China.

Panawagan sang mga grupo nga pasingki-on ang pagsikway sa G7 bilang isa sa instrumento nga may dako nga papel sa estratehiya sang imperyalistang US nga mangsulsol sang gyera sa nagkalain-lain nga bahin sang kalibutan. Ginapatigayon ini sang US paagi sa pagtukod kag pagpasangkad sang mga base militar, pagpadamo sang armas nuklear, kag pagpabakod sang mga indi alalangay nga mga kasugtanan sa seguridad.

Ang G7 ang ginapangunahan sang US kag ginabug-os sang dalagko nga kapitalista nga pungsod pareho sang United Kingdom, Canada, France, Germany, Italy kag Japan. Ginalunsar ang

tuigan nga pagsinapol sini agud konsolidahon ang maki-US nga bloke sang mga imperyalista nga pungsod kag him-uson ang mga patakaran agud pahugton ang kontrol sa pulitika, ekonomiya kag militar sa tagsa nila ka mga mala-kolonya.

Militarista nga adyenda

Nagapanguna sa adyenda sang ginpatigayon nga pagsinapol sang G7 ang proxy sang US batuk sa Russia sa Ukraine kag pagpangsulsol sang gyera sa China.

Sa Ukraine, krusyal ang ayuda militar kag pinansyal sang G7 agud padugayon ang gyera sa pagpanghalit indi lang sang pumuluyong Ukrainian kundi sang pumuluyo sang tagsa nila ka pungsod. Sa pihak sang nagasirit nga pangkalibutanon nga implasyon kag mga singgitan para sa subsidyo kag dugang-sweldo sang ila mga mamumugon, nahimo pa sang mga presidente sang G7 nga maghatag sang \$115 bilyon nga ayuda para sa Ukraine agud ipadayon ang gyera.

Gintigayon ang pagsinapol sang G7 sa balayon sang padayon nga paghanda sang US sang teatro sang gyera sa Asia kontra China. Kabahin sini ang aktibo nga pagpusisyon sang US sang mga tropa kag armas kag ginaplastar ang sistema sang mga misayl sa ginatawag sini nga "First Island Chain."

Ang paghiwat sang pagsinapol sang G7 sa Hiroshima ang pagbangig sa papel sang Japan sa nagasingki nga militarism sa rehiyon. Pareho sang US, ginagamit sini ang "pamahog" sang China kag North Korea agud pabaskugon ang kaugalingon nga gahum militar. Kasano lang, gindoble sini ang badyet sa depensa para magpadamo sang armas kag pabaskugon ang armado nga hukbo, kabaliskaran sa pagdumili sang konstitusyon sini. Nagatulong ini sang mga kasugtanan militar sa nagkalain-lain nga pungsod sa Asia para sa pagdeploy sang tropa kag armas. Kabahin diri ang pagtulod sang kaugalingon nga Visiting Forces Agreement para sa paggwa-sulod sang mga tropa sini sa Pilipinas.

Agud nga itum-ok ang China, ginduso sang G7 nga "wala sang legal nga basehan" ang lapnagon nga pagpang-angkon sang China sa South China Sea kag iduso ang pagkilala sa UNCLOS kag desisyon sang Arbitral Tribunal sadtong Hulyo 12, 2016 nga pabor sa Pilipinas. Ginapamatukan sini ang militarisasyon sang China sa rehiyon, apang wala sang may ginhambal kaangot sa nagadako nga presensya militar sang US sa porma sang nabigasyon sang mga barko de gyera, kag paglunsar sang mga war game upod ang mga alyado sini nga pungsod. **AB**

2 ka tropa sang 91st IB, napatay sa isnayping sang BHB-Aurora

DUHA KA TROPA SANG 91st IB ang napatay sa operasyon isnayp sang Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Aurora sadtong Hunyo 3, takna alas-9 sang aga sa suba sang Diamuloc sa Barangay Punglo, Maria Aurora, Aurora. Sa madasig nga pagpahibalo sang masa nga may operasyon kombat ang militar, gilayon nga nakapusisyon ang mga Pulang hangaway kag naigo ang naga-operasyon nga mga tropa.

Sandig sa yunit sang BHB, "ang masa man ang yabi agud matun-an sang mga kaupod ang kadutaan kag posible nga ruta sang operasyon. pamatuod ini sa wala gakaugdaw nga pagpalangga kag pagsakdag sang masa sa hangaway sang banwa."

Tungod sa kapaslawan, barahubal nga nagpinalupok kag nagpamomba ang militar sa lugar matapos ang panghitabo.